

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach

<https://archiwum.kielce.uw.gov.pl/pl/urzed/urzed-wojewodzki/wydzialy-suw/wojewodzki-zespol-ds-or/orzekanie-o-niepelnospr/systemy-orzecznictwa-w/9258,Systemy-orzecznictwa-w-Polsce.html>
03.08.2025, 04:37

Systemy orzecznictwa w Polsce

Obecnie w Polsce wyróżniamy dwa rodzaje orzecznictwa o niepełnosprawności, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje:

- **orzecznictwo do celów rentowych** - orzecznictwo rentowe prowadzone przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i komisje lekarskie ZUS; orzecznictwo rentowe prowadzą także lekarze rzeczoznawcy i komisje lekarskie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) – podlegają im rolnicy i ich rodziny oraz komisje lekarskie podległe MON i MSWiA- dla tzw. służb mundurowych (policjantów żołnierzy, celników);
- **orzecznictwo do celów pozarentowych** - system orzecznictwa pozarentowego tworzą:
 - Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako pierwsza instancja
 - Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako druga instancja

Powiatowe i Wojewódzkie Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności są **organami administracji publicznej**.

Sądy pracy i ubezpieczeń społecznych, które rozpatrują odwołania od orzeczeń wojewódzkich zespołów są **organami sądownictwa powszechnego. Nie są jednak organami systemu orzecznictwa pozarentowego.**

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, który sprawuje nadzór nad orzecznictwem o niepełnosprawności **nie jest organem orzecznictwem.**

Orzeczenia ZUS wydawane są do innych celów niż orzeczenia zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności. Orzeczenia ZUS oceniają zdolność do pracy i są podstawą do wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czyli **renty**.

Natomiast orzeczenia zespołów powiatowych i wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności **nie są podstawą do ubiegania się o rentę i emeryturę**, ale stwarzają możliwość otrzymania różnych dodatkowych form pomocy przysługujących osobom niepełnosprawnym, do których należą m. in.:

- w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia – możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej),
- możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych),
- możliwość korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m. in.: prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy), możliwość wsparcia działalności gospodarczej lub rolniczej,
- w zakresie rehabilitacji społecznej – możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej oraz możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- ulgi w podatkach, zniżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo – telewizyjnych (abonamentu),
- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,

- ▶ uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Orzeczenia organów rentowych podlegają przełożeniu na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydawane przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Przełożeniu podlegają **wyłącznie** orzeczenia wydane przez organ rentowy na orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, natomiast zasada ta **nie pozwala na przekładanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności na orzeczenia organu rentowego**.

Drukuj

Generuj PDF

Powiadom

Powrót
